Raadsvoorstel

Jaar	Zaaknummer
2024	22607-2024

Onderwerp:

Uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie.

Portefeuillehouder: R. van der Weide

Emmen Vernieuwt
H.J. Oosterhuis, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen (bijlage 1);
2. Voorrang te geven aan de windontwikkeling op de locatie N34, boven locatie Zwartenbergerweg;
3. Uiterlijk in 2030 de voorziene jaarlijkse opwek van windenergie op locatie Zwartenbergerweg (circa 0,072 TWh) te ruilen tegen duurzaam opgewekte energie uit zon-op-dak en daarvoor het bijgevoegde plan van aanpak (bijlage 2 en 3) vast te stellen;
4. De niet verhaalbare plankosten windenergie ter grootte van € 150.000 te betrekken bij Berap 2024-1.

Bijlage(n)

1. Nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen.
2. Plan van aanpak windopgave en duurzame opwek.
3. BugelHajema -Locatieafweging windturbines locatie Zwartenbergerweg en N34 gemeente Emmen.
4. Lijst met zienswijzen geanonimiseerd.

Stuk(ken) ter inzage

1. Collegebesluit d.d. 12 maart 2024 en de daarbij behorende stukken.
2. Appendix bij de lijst met zienswijzen (vertrouwelijke bijlage).

jaar	Zaaknummer
2024	22607-2024

1. Inleiding

In 2014 heeft de provincie Drenthe de gemeente Emmen een taakstelling van 95,5 MW windenergie opwek opgelegd. Deze opgave voor Emmen maakte onderdeel uit van een provinciale taakstelling van 285,5 MW windenergie. De gemeente Emmen heeft bij de provincie Drenthe aangegeven zelf de regie over de opgave tot plaatsing van windmolens te willen voeren. Door regie te voeren kan de gemeente Emmen onder eigen voorwaarden windmolens laten plaatsen.

De provincie Drenthe heeft ingestemd met de regierol bij de gemeente Emmen. Vervolgens is de opgave van 95,5 MW vastgelegd in een Regieplan en Structuurvisie Windenergie Emmen. De gemeente Emmen heeft een drietal locaties aangewezen voor windenergie, te weten Pottendijk, Zwartenbergerweg en N34.

De locatie Pottendijk is inmiddels gerealiseerd, terwijl voor de twee andere locaties op dit ogenblik geen vergunningaanvragen zijn ingediend. De provinciale taakstelling windenergie is bijna voltooid doordat andere Drentse gemeente meer MW's hebben gerealiseerd. De gemeente Emmen heeft de provincie Drenthe gevraagd of de resterende provinciale opgave op één van de twee openstaande locaties gerealiseerd kan worden. Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe heeft in april 2023 geantwoord dat het in principe bereid is daaraan mee te werken. De gemeente Emmen heeft een onderzoek uitgevoerd naar de beste locatie voor de resterende windopgave (bijlage 1 en 2). Daarnaast is een plan geschreven om de wegvallende windopgave op een andersoortige wijze binnen de Regionale energiestrategie (RES) te realiseren.

Het uitvoeringsbesluit (bijlage 2 en 3) dat nu voorligt heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen om betrokkenen de mogelijkheid te geven hun zienswijze hierop te geven. Op het ontwerpbesluit zijn 46 zienswijzen ingebracht, waarvan een aantal zienswijzen ook namens meerdere mensen. De zienswijzen zijn opgenomen in bijlage 4 en zijn grofweg in drie delen te beschouwen:

- onderwerpen die betrekking hebben op de structuurvisie 2016;
- onderwerpen die betrekking hebben op de afweging van locaties;
- onderwerpen die nog nader uitgewerkt moeten worden in het project ontwikkeling windpark N34.

De onderwerpen die zien op de structuurvisie 2016 zijn op hoofdlijnen beantwoord op basis van de structuurvisie Wind. Deze onderwerpen zien vooral toe op bezwaren tegen windmolens in algemene zin, de zoekgebieden in algemene zin en zoekgebied N34 specifiek. De structuurvisie Wind wordt niet gewijzigd en de zoekgebieden staan daarom niet ter discussie. De onderwerpen die betrekking hebben op de afweging tussen locaties zijn inhoudelijk betrokken het voorliggende besluit. Tot slot zijn er zienswijzen ingebracht over de uitwerking van het windpark N34. Deze zienswijzen kunnen worden betrokken bij de uitvoering van het project, het gebiedsplatform en uiteindelijk het gebiedsfonds.

Voorgesteld wordt één locatie niet te ontwikkelen en daarnaast instemming te geven op een plan van aanpak om aanvullend zon-op-dak binnen de gemeente Emmen te realiseren.

2. Beoogd effect

Het beoogd effect is om te voldoen aan de taakstelling van duurzame opwek vanuit de provincie Drenthe waarbij zo min mogelijk hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

3. Argumenten

1.1 In de nota beantwoording van zienswijzen worden alle ingekomen zienswijzen beantwoord.
In de nota beantwoording van zienswijzen worden de 46 ingekomen zienswijzen op gestructureerde wijze beantwoord. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de afweging die gemaakt is en betrekken het college en de raad, waar van toepassing, kennis van omwonenden en partijen, betrokken bij het faseringsbesluit. Daarbij moet wel vermeld worden dat veel ingekomen zienswijzen de zoekgebieden zelf ter discussie stellen. Omdat de onderliggende structuurvisie niet wijzigt, wordt voor deze zienswijzen

voor een groot deel verwezen naar de afweging die gemaakt is bij het vaststellen van de structuurvisie. In de nota beantwoording van zienswijzen wordt dit verder uiteengezet.

2.1 De locatie N34 scoort beter dan de locatie Zwartenbergerweg als het gaat om "beperken hinder voor omwonenden".
Voor de gemeente Emmen is het beperken van hinder voor de omgeving en omwonenden altijd het belangrijkste uitgangspunt geweest bij het realiseren van windenergie. Daarvoor is een uitvoerige analyse en plan MER gemaakt in de aanloop naar het vaststellen van de Structuurvisie Emmen, windenergie in 2016. De locatiekeuze uit 2016, waarbij de locaties Pottendijk, Zwartenbergerweg en N34 zijn aangewezen voor windenergie, is gebaseerd op algemene uitgangspunten en overwegingen die zijn verwoord in de Structuurvisie Emmen, windenergie.

Om de twee overgebleven locaties, te weten N34 en Zwartenbergerweg, met elkaar te vergelijken is gekeken naar de uitgangspunten en resultaten die zijn opgenomen in de Structuurvisie Emmen, windenergie. Uit de Structuurvisie Emmen, windenergie blijkt dat het aantal woningen binnen 1.100 meter bij de locatie Zwartenbergerweg hoger is dan bij locatie N34. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat de locatie N34 gunstiger scoort op het uitgangspunt 'beperking hinder voor omwonenden', waarbij is gekeken naar geluidsoverlast en slagschaduw. Er is sprake van minder geluidoverlast en slagschaduw op de locatie N34.

2.2 De locatie N34 scoort gunstiger als het gaat om insluiting van dorpen.
Hoewel insluiting van dorpen en woongebieden door verschillende windparken een minder cruciaal uitgangspunt is dan hinder voor omwonenden, is er wel een verschil te duiden tussen N34 en Zwartenbergerweg. De locatie N34 heeft geen last van insluiting. De situatie aan de Zwartenbergerweg is anders. Windpark Pottendijk is reeds gerealiseerd en aan de Duitse zijde van de grens staan ook al diverse windturbines. Bij realisatie van Zwartenbergerweg zal Emmer-Compascuum aan beide zijden een windpark krijgen, waardoor de impact op het dorp en de omgeving verder toeneemt.

2.3 Ecologisch onderzoek laat zien dat Zwartenbergerweg sneller een negatief effect laat zien dan N34.
In de Structuurvisie Emmen, windenergie scoorde de locatie N34 als meest gunstige op de effecten voor Natura 2000 gebieden. Het was de enige locatie waar geen significante effecten te verwachten vielen. De gemeente Emmen heeft de resultaten uit het flora- en faunaonderzoek uit de Structuurvisie Emmen, windenergie extern opnieuw laten toetsen. Vraag daarbij was of de onderzoeksbevindingen uit 2015 ook in 2023 nog actueel zijn. Op basis van dat externe onderzoek komt naar voren dat het ontwikkelen van windenergie op zowel de locatie N34 als Zwartenbergerweg waarschijnlijk geen significante effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende soorten van omliggende Natura 2000 gebieden. Er is een kleine onzekerheid ten aanzien van de soort 'kleine zwaan', die mogelijkerwijs slachtoffer kan worden van windmolenontwikkeling op de locatie Zwartenbergerweg.

3.1 De gemeente Emmen ziet voldoende kansen om extra zon-op-dak te realiseren.
De eventueel verminderde windopgave voor de gemeente Emmen dient wel op een andere alternatieve wijze plaats te vinden, aangezien de gemeente Emmen zich blijft committeren aan de taakstelling hernieuwbare elektriciteit binnen de RES Drenthe. Het wegvallen van ongeveer 24 MW windenergie aan de Zwartenbergerweg betekent dat ongeveer 0,072 TWh aan duurzame opwek moet worden gecompenseerd. De gemeente Emmen ziet voldoende potentie om die hoeveelheid duurzame opwekcapaciteit te realiseren in de vorm van zon-op-dak. De afgelopen jaren is in de gemeente Emmen al een enorme hoeveelheid zon-op-dak gerealiseerd, waardoor Emmen al bijna heeft voldaan aan doelstelling in de RES 1.0. De gemeente Emmen wil de komende jaren fors blijven investeren in zonne-energie op bedrijfsdaken, waarvoor zij al een overeenkomst met Ondernemend Emmen heeft afgesloten. Daarnaast worden tot 2030 nog veel schoolgebouwen en sporthallen vernieuwd waarbij standaard zonnepanelen op de daken worden gelegd.

3.2 Duurzame opwek uit zon-op-dak heeft minder impact.
De maatschappij verduurzaamt, maar de gemeente Emmen is zich bewust van de impact die windenergie heeft op de mensen en de omgeving. Realisatie van zon-op-dak vermindert zowel de maatschappelijke als de landschappelijke impact. Geluid en slagschaduw zijn belangrijke factoren bij windenergie en zowel gemeente als provincie zijn geen voorstander van meer grootschalige zonneparken op bijvoorbeeld

landpercelen. Het profiel van zonne-energie, de tijdstippen dat duurzame energie wordt opgewekt, is anders dan bij windenergie, maar daarvoor onderzoekt de gemeente Emmen samen met diverse partners het stroomnetwerk van de toekomst.

4.1 Een deel van het voorbereidingskrediet wordt niet terugverdiend.
Dit voorstel heeft financiële consequenties aangezien er geen zicht is op de ontwikkeling van een deel van de geprogrammeerde windopgave. De plankosten binnen het project windenergie worden deels verhaald op initiatiefnemers via exploitatieovereenkomsten. Wordt een deel van de windopgave niet gerealiseerd, dan valt de mogelijkheid om plankosten te verhalen weg. Met dit voorstel ontbreekt straks de mogelijkheid om voor ongeveer € 150.000,- aan plankosten in rekening te brengen bij windenergie ontwikkelaars. Voorgesteld wordt deze niet verhaalbare kosten te betrekken bij de Berap-1 2024.

4. Kanttekeningen

2.1/3.1 Dit betekent niet dat er geen windenergie op de locatie Zwartenbergerweg komt.
Als gemeente zijn we er ons bewust van dat de omgeving van de Zwartenbergerweg al geruime tijd in onzekerheid zit of er daadwerkelijk windenergie ontwikkeld wordt. De windturbines aan de Duitse zijde van de grens staan er allemaal, maar de ontwikkelaar aan de Nederlandse kant heeft nog geen vergunningaanvraag ingediend. Met de locatiekeuze voor N34 kiezen we ervoor om de locatie Zwartenbergerweg vooralsnog niet te ontwikkelen. Echter, er ligt een opgave om de wegvallende duurzame windenergie op een andere wijze te realiseren. Gemeente Emmen is voornemens dit te in te vullen middels zon-op-dak. Dat is een stevige opgave, maar gezien de ervaring die gemeente Emmen heeft, is de verwachting dat dit tot 2030 haalbaar is. Hierover is overleg met de provincie Drenthe en besluitvorming hierover heeft in afstemming plaats gevonden.

Doordat de raad wordt gevraagd vooralsnog één locatie te ontwikkelen en de andere locatie niet, is het niet noodzakelijk dat de provincie Drenthe de Provinciale Omgevingsverordening (POV) aanpast. Indien het de gemeente Emmen niet lukt om de wegvallende windopgave in 2030 gecompenseerd te hebben met andere vormen van duurzame opwek, dan kan de provincie Drenthe de gemeente Emmen alsnog verzoeken invulling te geven aan de Provinciale Omgevingsverordening.

2.2/3.2 Op dit moment is er onvoldoende aansluitcapaciteit om de met zonnepanelen te compenseren 0,072 TWh aan te sluiten.
Tennet en Enexis hebben uitbreiding van aansluitcapaciteit in voorbereiding en Tennet geeft aan dat hun planning is dat zij in 2027 die extra capaciteit gereed hebben. Voor de realisatie van meer opwek van duurzame elektriciteit door zowel zon en wind is die extra aansluitcapaciteit een voorwaarde.

5. Financiën

Dit voorstel heeft financiële consequenties, waarbij het voorstel aan de raad wordt gedaan om een deel van de niet verhaalbare plankosten (á €150.000,-) te betrekken bij de Berap 2024-1. De niet verhaalbare plankosten komen ten laste van FCL-nummer 67151.

6. Uitvoering

Nadat de raad een besluit heeft genomen over het prioriteren van de locaties voor windenergie wordt dit besluit als oplegnotitie bij de Structuurvisie Emmen, windenergie (raadsbesluit van 28 juni 2016) gevoegd.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 12 maart 2024.

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

M. Plantinga-Leenders H.F. van Oosterhout

Jaar	Zaaknummer
2024	22607-2024

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 maart 2024.

besluit:

1 In te stemmen met de nota van beantwoording zienswijzen uitvoeringsplan bij structuurvisie Emmen, Windenergie in relatie tot RES-ambities gemeente Emmen.
2 Voorrang te geven aan de windontwikkeling op de locatie N34, boven locatie Zwartenbergerweg.
3 Uiterlijk in 2030 de voorziene jaarlijkse opwek van windenergie op locatie Zwartenbergerweg (circa 0,072 TWh) te ruilen tegen duurzaam opgewekte energie uit zon-op-dak en daarvoor het bijgevoegde plan van aanpak (bijlage 1 en 2) vast te stellen.
4. De niet verhaalbare plankosten windenergie ter grootte van € 150.000 te betrekken bij Berap 2024-1.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 25 april 2024.

de griffier,	de voorzitter,
S. Engelen	H.F. van Oosterhout